

INGLIZ TILINI O‘QITISHDA AXBOROT VOSITALARINING O‘RNI

Yusupov Nodirjon Nosirjon O‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti

Lingvistika (ingliz tili) yo‘nalishi magistranti:

Ilmiy rahbar: Farg‘ona davlat universiteti

Nemis va fransuz tillari kafedrası o‘qituvchisi Q.Qahhorov

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tilini o‘qitishda axborot vositalarining o‘rni, chet tilini o‘zlashtirishning aniq maqsadlari sifatida chegara darajalarini ishlab chiqish, Wastage darajalariga ko‘ra va chegara darajasi chet tilini o‘zlashtirish va malakasini baholash haqida batafsil bayon etilgan.

Kalit so‘zlar: ingliz tili, ekspertlar, funksional-semantik, kommunikativ, mashg‘ulotlar.

Anatation : This article details the role of the media in English language teaching, the development of boundary levels as specific goals for foreign language acquisition, and the assessment of foreign language acquisition and proficiency according to Wastage levels.

Keywords : English, experts, functional-semantic, communicative, lessons.

Kirish:

Ma'lumki hozirgi davrda ingliz tili jadal takomillashib bormoqda. Shuningdek bu jadallashuv yurtimizni ham chetlab o‘tgani yo‘q. Albatta bu yurtimiz uchun ham, insonlar uchun ham katta rivojlanishlarni bir belgisi hisoblanadi. Shuning uchun ham ingliz tilini o‘qitishda o‘ziga xos bir tajribada, sinalgan shaklda amalga oshirilishi maqsadga muvofiqdir. Evropa Kengashi qit'ada chet tillarini o‘qitishni faollashtirish

dasturini ishlab chiqishga qaratilgan bir qator chora-tadbirlarni amalga oshirgan . 1971 yilda maktab o‘quvchilari va katta yoshdagi o‘quvchilarga chet tillarini o‘rgatish tizimini yaratish imkoniyatlarini o‘rganish uchun bir guruh ekspertlar topshirildi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Chet tilini o‘zlashtirishning aniq maqsadlari sifatida chegara darajalarini ishlab chiqish g‘oyasi shakllandi. Dastlab, asosan, katta yoshdagi o‘quvchilar uchun mo‘ljallangan bo‘lsa, maktab va boshqa o‘quv muassasalarida ta’lim maqsadlari va mazmuniga katta muvaffaqiyat bilan moslashtirildi.

1982 - yilda tadqiqot natijalari "Zamonaviy tillar: 1971-1981" hujjatida taqdim etildi va tahlil qilindi. Bu ishlab chiqilgan yondashuvni funktsional-semantik asosda amaliy qo‘llash imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirish va amalga oshirish imkonini berdi. Bir necha yo‘nalishlarda asosiy: yangi usullarni ishlab chiqish va yangi o‘quv materiallarini yaratishda, murakkab texnologik o‘quv tizimlarini yaratishda (multimedia tizimlari), baholash va o‘z-o‘zini baholash tizimlarini ishlab chiqishda, o‘z-o‘zini o‘rganishda, chet tili o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligi bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqishda uning individuallashtirishini (o‘quvchi avtonomiyasini) hisobga olish.

Natijalar:

Yuqoridagilar bilan bir qatorda har bir nomdagi darajalarda o‘zlashtirilgan lingvistik va nutqiy materialni o‘zlashtirish va o‘zlashtirish darajasi belgilanadi. Ushbu daraja pragmatik adekvatlikning asosiy mezoni sifatida belgilanadi, bu aloqa sheriklarining uzatilgan va idrok etilgan kommunikativ niyatlari yoki ularning bayonotlari ma'nolarining mos kelishini nazarda tutadi. Ikkinchi mezon - bu aloqa samaradorligi darajasi.

Wastage darajalariga ko‘ra va chegara darajasi chet tilini o‘zlashtirish va malakasini baholash va o‘z-o‘zini baholash shkalalari tilni bilishning noldan idealgacha (masalan, ekspert) spektrida ko‘p darajali shkalalardan foydalanish asosida belgilanadi.

Muhokama:

Shu bilan birga, sinfda yoki chet tili kabinetida o‘quv mashg‘ulotlarini tashkil etish, muloqot muhitini, kommunikativ muhitni yaratish, guruh xonasini tashkil etishga qo‘yiladigan talablarga alohida o‘rin beriladi. Individual ish tinglovchilar, guruhlar va juftliklarni shakllantirish texnikasi, mashg‘ulotlar davomida o‘quv faoliyatini boshqarish usullari mavjud.

Bizning o‘qitish amaliyotimiz bilan solishtirganda, o‘quvchilar tomonidan o‘zlarining dastlabki bilimlarini, qiziqishlarini, tajribalarini aqliy hujum, kutish va ijodiy faoliyat shaklida faollashtirish uchun o‘qituvchining harakatlari tufayli o‘z matnlarini idrok etishlari alohida qiziqish uyg‘otadi.

Xulosa:

Xulosa o‘rnida shuni aytish joizki, talabalarning dastlabki matnli faoliyati o‘qituvchi tomonidan matn bosqichida haqiqatda taqdim etilgan chet tili nutqi namunasining mazmuni va xususiyatlariga rahbarlik qiladi. Bu yerda mas'uliyat bilan talabalar tomonidan yaratilgan va o‘quv matnlarini taqqoslash amalga oshiriladi.

Shu jumladan, kommunikativ munosabatlarning barcha turlari amalga oshiriladi va birgalikda muhokama qilish, echimlarni taklif qilish, muammo , vazifalarni haqiqatda hal qilish, o‘zaro baholash va o‘z-o‘zini baholash, matn mazmunidan tashqariga chiqish, vaziyatlarga o‘tish, haqiqiy hayot va hokazolardan iboratdir .

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Maykl Xarris, Devid Mower, Anna Sikorzynska "Imkoniyatlar" (O‘rta, O‘rta darajagacha), Longman.
2. Boshlang‘ich va asosiy o‘rta maktablarda chet tillarini o‘rgatish usullari (Tahr. V.M. Filatov) .- Rostov n/a: "Feniks", 2004.
3. Jalolov Jamol. Chet til o‘qitish metodikasi. “O‘qituvchi“ nashriyot-matbaa ijodiy uyi, Toshkent – 2012.
4. Bekmuratova U. B. “Ingliz tilini o‘qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish” mavzusida referat. Toshkent — 2012.

5. Отабоева, М. Р. Chet tilini o‘qitishda zamonaviy innovatsion o‘qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalaridan foydalanish va uning samaradorligi / М. Р. Отабоева.
— Текст: непосредственный.

